

Minnisblað

Tillaga Umhverfisstofnunar (UST), Vatnajökulsþjóðgarðs (VJP) og Vegagerðarinnar að tilhögun undanþáguveitinga á akstri og umgengni á friðlýstum svæðum á hálendinu

Tekið saman í mars 2017

Stefna UST, VJP og Vegagerðarinnar er þessi:

1. Undanþáguveitingar koma til greina frá og með meðaltalsdagsetningu¹ opunar fjallvega en ekki fyrr. Ferðaþjónustuaðilar geta fengið undanþágur þau ár sem ekki er hægt að opna vegi og friðlýst svæði fyrir almennri umferð fyrr en eftir þessa dagsetningu, nema ástand vega og svæðanna leyfi það alls ekki. Þau ár sem vel vorar og vegir opnast fyrir meðaltalsdagsetningu kemur ekki til undanþáguveitinga.
2. Samstarf verður á milli Vegagerðarinnar, UST og VJP um að meta ástand vega og friðlýstra svæða að vori með sameiginlegum vettvangsferðum. Slíkt samstarf hefur áður gengið vel. Að ábendingu frá Landsbjörgu er stefnt á að fulltrúar björgunarsveita verði upplýstir um þessar vettvangsferðir og/eða komi með í þær til að kynna sér aðstæður m.t.t. öryggismála.
3. Könnun á vegum og friðlýstum svæðum verður skipulögð í samráði Vegagerðarinnar, UST og VJP sem og björgunarsveita þegar tilefni er til miðað við aðstæður og veðurfar.
4. Bæði UST og VJP geta stuðst við lagaákvæði til að loka svæðum og koma í veg fyrir undanþáguveitingar ef tilefni er til, UST í náttúruverndarlögum nr. 60/2013, 25. gr. og VJP í sérlögum um Vatnajökulsþjóðgarð nr. 60/2007, 15. gr. Vakin er athygli á því að þessum ákvæðum er ekki beitt nema brýna nauðsyn beri til.
5. Vegagerðin hefur heimild til að loka þjóðvegum á grundvelli 48. gr. vegalaga nr. 80/2007, sbr. reglur Vegagerðarinnar fyrir umferð nr. 525/2015. Veitingar undanþága frá slíku banni skv. reglunum takmarkast við þá aðila sem hafa m.a. almennt rekstrarleyfi, leyfi Ferðamálastofu o.fl. sbr. 5. gr. reglnanna. Áfram verður stuðst við sambærileg skilyrði sem UST, VJP og Vegagerðin settu til undanþáguveitinga 2015 og 2016, s.s. lágmarks stærð dekkja og að leiðsögumaður sé með í för og beri ábyrgð á ferðamönnum.
6. UST og VJP tryggja landvörslu á friðlýstum svæðum a.m.k. frá og með þeirri dagsetningu sem undanþágur eru veittar. Mönnun í landvörslu er háð fjármagni í málaflokkinn og er sveigjanleiki stofnananna til að manna stöður fyrr en venjulega alla jafna lítill. Við opnun vega á vorin hefur Vegagerðin lagfært úrrennsli, hefлаð vegi og fleira. Auk þess hefur verið hefлаð í eitt eða tvö skipti yfir sumarið, þó háð fjármagni.
7. Vegagerðin yfirfer töfluna yfir opnunardagsetningar árlega. Meðaltalsdagsetningin yfir fimm ára tímabil getur breyst lítillega á milli ára en sú breyting verður ljós með a.m.k. hálfis árs fyrirvara. UST og VJP munu halda úti sambærilegri töflu yfir þá slóða innan sinna svæða sem ekki eru á ábyrgð Vegagerðarinnar og birta hana á vefsíðu sinni.
8. Stefnt er að því að undanþáguferlið verði samræmt yfir allt landið til að gæta jafnræðis og kannaður verður möguleiki á að hafa ferlið rafrænt.
9. Undanþáguveitingar undanfarinna tveggja ára hafa fallið nokkurn veginn á meðaltalsdagsetningu opunar síðustu fimm ára á hverjum stað, að Öskjuleið (F88) frátalinni.

¹ Sjá töflu á heimasíðu Vegagerðarinnar:

[http://www.vegagerdin.is/vefur2.nsf/Files/Opnun_fjallvega_is_2017/\\$file/Opnun_fjallvega_is_2017.pdf](http://www.vegagerdin.is/vefur2.nsf/Files/Opnun_fjallvega_is_2017/$file/Opnun_fjallvega_is_2017.pdf)

Meðaltalsdagsetningin er talin gefa góða hugmynd um hvenær raunhæft sé að ætla að vegir og umhverfi séu tilbúin fyrir umferð. Hún er einnig skýrt viðmið fyrir UST og VJP um hvenær varsla á svæðunum þurfi að vera hafin.

Þeir sem hafa ábendingar eða athugasemdir varðandi efni þessa minnisblaðs eru beðnir að hafa samband við eftirfarandi aðila hjá viðkomandi stofnunum:

Hákon Ásgeirsson, sérfræðingur hjá Umhverfisstofnun

hakon.asgeirsson@umhverfisstofnun.is

Hrönn G. Guðmundsdóttir, sérfræðingur hjá Vatnajökulsþjóðgarði

hronn@vjp.is

Nicolai Jónasson, deildarstjóri hjá Vegagerðinni

nicolai.jonasson@vegagerdin.is